პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

СССР — СОЮЗ СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 168 (20209) — ოთხშაბათი, 20 ივლისი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომა

18 ივლისს კრემლში ამხანაგ ა. ა. გრომიკოს თავმჯდომარეობით გაიმართა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომა.

პრეზიდიუმმა განიხილა მთიანი ყარაბაღის შესახებ სომხეთის სსრ და აზერბაიჯანის სსრ უმაღლესი საბჭოების გადაწყვეტილებათა საკითხი. სხდომაზე ინფორმაციები გააკეთეს სომხეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ გ. მ. ვოსკანიანმა, აზერბაიჯანის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ზ. ბ. ტალეიევმა, აზერბაიჯანის კომპარტიის მთიანი ყარაბაღის სოლოქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა გ. ა. პოდოსიანმა.

საკითხის განხილვაში მონაწილეობდნენ რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ვ. პ. ორლოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიბიუროს წევრი, უკრაინის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. ვ. შჩერბიცკი, ყაზახეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ზ. კ. კამალდენოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიბიუროს წევრი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი, სკკპ მოსკოვის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანი ლ. ნ. ზაიკოვი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე პ. გ. გილაშვილი, ბელორუსიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ე. ე. სოკოლოვი, აკადემიკოსი ნ. გ. ბასოსოვი, უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი რ. ნ. ნიშანოვი, სომხეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი ვ. ა. ამბარცუმიანი, მწერალი რ. გ. ჰამზათოვი, აზერბაიჯანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. ვ. ზეიზიროვი, სომხეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ა.-რ. ჰ. ვეზიროვი, სომხეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, სკკპ მოსკოვის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანი ლ. ნ. ზაიკოვი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე პ. გ. გილაშვილი, ბელორუსიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ე. ე. სოკოლოვი, აკადემიკოსი ნ. გ. ბასოსოვი, უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი რ. ნ. ნიშანოვი, სომხეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი ვ. ა. ამბარცუმიანი, მწერალი რ. გ. ჰამზათოვი, აზერბაიჯანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. ვ. ზეიზიროვი, სომხეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ა.-რ. ჰ. ვეზიროვი, სომხეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ბ. ბ. აბაშიძე, მოსკოვის ლომონოსოვის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, აკადემიკოსი ა. ა. ლოგუნოვი, ერევნის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი ს. ა. ამბარცუმიანი, მწერალი ვ. ა. პეტროსიანი, ლიტვის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ვ. ს. ასტრაუსკასი, აკადემიკოსი ე. მ. პრიმაკოვი, საკავშირო პროფსაბჭოს თავმჯდომარე ს. ა. შალაევი, „ზეკონოგრადმშენის“ გაერთიანების სამშენებლო სამმართველოს კომპლექსური ბრიგადის ბრიგადირი ნ. ა. ზლობინი, სახელვარგარეთის ქვეყნებთან მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთობის საბჭოთა საზოგადოებების კავშირის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ვ. ვ. ტერეშკოვა, მწერალი მ. ა. იბრაგიმოვი, კიროვოგრადის ოლქის სკკპ XX ყრილობის სახელობის კოლმეურნეობის ტრაქტორისტთა ბრიგადის ბრიგადირი ა. ვ. გიტალოვი, ესტონეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ა. ფ. რიუიტელი, სსრ კავშირის გენერალური პროკურორი ა. ი. სუხარევი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი მ. ს. გორბაჩოვი, მოოდაევეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ა. ა. მოკანუ, ტაჯიკეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ფალაევი, საკავშირო ალკა ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. ი. მირონენკო.

პრეზიდიუმის სხდომას დაესწრო სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა დიდი ჯგუფი აზერბაიჯანის სს რესპუბლიკიდან და სომხეთის სს რესპუბლიკიდან.

სხდომის მასალები გამოქვეყნდება.

(საკდისი).

ტრიბუნაზეა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი მ. ს. გორბაჩოვი. — **საკდეს-საძინფორმის ტელეფოტო.**

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

დადგენილება

მთიანი ყარაბაღის საკითხზე სომხეთის სსრ და აზერბაიჯანის სსრ უმაღლესი საბჭოების გადაწყვეტილებათა შესახებ

1. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა განიხილა სომხეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს 1988 წლის 15 ივნისის თხოვნა მთიანი ყარაბაღის ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს შუამდგომლობასთან დაკავშირებით სომხეთის სსრ შემადგენლობაში მთიანი ყარაბაღის ავტონომიური ოლქის გადასვლის შესახებ, და აზერბაიჯანის სსრ უმაღლესი საბჭოს 1988 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილება სომხეთის სსრ შემადგენლობაში მთიანი ყარაბაღის ავტონომიური ოლქის გადაცემის მიუღებლობის შესახებ, და შეუძლებლად მიჩნია აზერბაიჯანის სსრ და სომხეთის სსრ საზღვრებისა და კონსტიტუციურ საფუძველზე დადგენილი ეროვნულ-ტერიტორიული დაყოფის შეცვლა.

იქედან რა ასეთი გადაწყვეტილებას, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ითვალისწინებს სსრ კავშირის კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) 78(ბ) მუხლი, რომლის შესაბამისად მოკავშირე რესპუბლიკის ტერიტორია შეუძლებელია შეიცვალოს მისი თანხმობის მიუღებლად. სხვაგვარი გადაწყვეტილება ორი რესპუბლიკის ინტერესებს ეწინააღმდეგო იქნებოდა და სერიოზულ ზიანს მიაყენებდა ეროვნებათაშორის ურთიერთობას ამ რეგიონში.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი აღნიშნავს, რომ მდგომარეობის გამოსასწორებლად და სერიოზული ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებებით დასახული მიზეზეს ეკონომიკისა და მეცნიერების განვითარებაში და სოციალური ცხოვრების სხვა სფეროებში. ამასთანავე ავტონომიურ ოლქში ხანგრძლივი დროის მანძილზე ვერ წყდებოდა მრავალი საკითხი, რომლებიც სომეხი მოსახლეობის ეროვნულ ინტერესებს შეეხება, განსაკუთრებით კულტურის და განათლების სფეროში, საკადრო პოლიტიკაში. ირღვეოდა ავტონომიური ოლქის კონსტიტუციური უფლებანი. ყველა ეს ნეგატიური მოვლენა არათუ დროულად არ აღიკვეთებოდა, არამედ გროვდებოდა კიდეც. აზერბაიჯანის სსრ, სომხეთის სსრ და მთიანი ყარაბაღის ავტონომიური ოლქის ხელისუფლების ორგანოები ზერელედ მიუდგნენ შექმნილი სიტუაციის შეფასებას, ვერ გაიკითხეს ამ რეგიონში არსებული ეროვნულ-ტერიტორიული წყობის გადასინჯვისათვის ადეკვატური მოწოდებათა პოლიტიკური საშუალება, დაადგნენ პასიური, მოლოდინის პოზიციას. რესპუბლიკებში გამწვავდა ვითარება, დიდი ზარალი მიადგა ეკონომიკას, სომხეთისა და აზერბაიჯანის ხალხთა ეროვნებათაშორის ურთიერთობას. ყოველივე ამან ჩვენი ქვეყნის მშრომელთა მხრივ სამართლიანი დაგმობა გამოიწვია.

მთიან ყარაბაღში შექმნილი მდგომარეობის გამოსასწორებლად და სერიოზული ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ავალებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, აზერბაიჯანის სსრ და სომხეთის სსრ სახალხო დეპუტატთა საბჭოებს, მათს აღმასრულებელ და განმკარგულებელ ორგანოებს განახორციელონ საჭირო ღონისძიებანი, რათა უზრუნველყონ ეთნიკურების ნორმალიზაცია სომხეთში, მთიან ყარაბაღსა და აზერბაიჯანის სხვა რეგიონებში, შრომის დისციპლინის განმტკიცება, სსრ კავშირის კონსტიტუციისა და საბჭოთა კანონების განუხრელი დაცვა, ამასთან მტკიცედ აღიკვეთოს ეროვნული შეზღუდვების ყოველგვარი საქმიანობა, ანტიდემოკრატიული მიზნით დემოკრატიულ უფლებათა გამოყენების ცდები.

მიზანშეწონილად არის მიჩნეული ამასთან დაკავშირებით სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომაზე აღძრული საკითხების შესწავლა დაეკალოს ეროვნებათა საბჭოს, რომელიც აზერბაიჯანის სსრ და სომხეთის სსრ წარმომადგენლებთან ერთად თანამშრომლობით იმოქმედებენ მიღებულ გადაწყვეტილებათა უფუფო შესრულების უზრუნველსაყოფად.

2. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი მოუწოდებს აზერბაიჯანისა და სომხეთის მოკავშირე რესპუბლიკების მშრომელებს, პარტიულ და სახელმწიფო ორგანოებს ყველაფერი იღონონ იმისათვის, რომ აღდგეს აზერბაიჯანელი და სომეხი მოსახლეობის კეთილი, ძმური ურთიერთობა.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი იმედს იტოვებს, რომ ახალი, როგორც სკკპ XIX საკავშირო კონფერენციამ ახალი ამოცანები დასახა ჩვენი საზოგადოების რევოლუციურ გარდაქმნათა პროცესების გასაღრმავებლად, მათ შორის ეროვნებათაშორისი ურთიერთობის შემდგომი განმტკიცებისა და განვითარებისათვის, განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმებმა, სახალხო დეპუტატთა დელეგატებმა საბჭოებმა უნდა იქონიონ მხედველობაში ეროვნული ინტერნაციონალიზმის პრინციპების საფუძველზე საბჭოთა ადამიანების შეგობრობისა და თანასწორუფლებიანი თანამშრომლობის განმტკიცების საკითხები. უნდა ვიზრუნოთ იმისთვის, რომ ყოველი საბჭოთა ადამიანი, ეროვნების მიუხედავად, თავს სრულფასოვნად მოქალაქედ გრძნობდეს ქვეყნის ნებისმიერ რაიონში. ეროვნებათაშორისი ურთიერთობის წამოჭრილი საკითხები უნდა გადაწყდეს დროულად, როგორც თითოეული ერისა და ეროვნების, ისე მთელი ჩვენი სოციალისტური საშობლოს ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ა. გრომიკო.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
თ. ევნოთეშაშვილი.

მოსკოვი, კრემლი. 1988 წლის 18 ივლისი.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოში

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს პრეზიდიუმმა 18 ივლისს გაიმართულ სხდომაზე განიხილა ეროვნული დოგოვლენი დებულებები 1989-1990 წლების სახელმწიფო შეკვეთების ფორმირების შესახებ.

სხდომას უძღვებოდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ი. რიჟკოვი.

მოხსენება გააკეთა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატმა, სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარემ ი. დ. მასლიუკოვმა. განხილულ მონაწილეობდნენ საწარმოების, კოლმეურნეობების, რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანებების, მშენებლობების და ტრანსპორტის ხელმძღვანელები, მეცნიერები, სპეციალისტები, უწყება-სამინისტროთა წარმომადგენლები. ეკრძოდ, საქმე ეხებოდა პრიორიტეტულ სახეობათა პროდუქციის შერჩევას, რომელიც უნდა შედიოდეს სახელმწიფო შეკვეთაში, სამეთოდო ვაკრობაზე გადასვლის პრობლემებს, ზეგეგმითი საქონლის რეალიზაციის წესს. სხდომის მონაწილეებმა თქვეს, რომ სახელმწიფო შეკვეთამ ახალი იმპულსი უნდა მიანიჭოს ეკონომიკის განვითარებას, წაადასტურა მისი სოციალური მიზანმიმართულება, შეუქმნას საფუძველი ახალი სამეურნეო მექანიზმის ჩამოყალიბებას, სტიმული შესძინოს მეცნიერულ-ტექნიკურ პროგრესს.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს პრეზიდიუმი ავალებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, აზერბაიჯანის სსრ და სომხეთის სსრ სახალხო დეპუტატთა საბჭოებს, მათს აღმასრულებელ და განმკარგულებელ ორგანოებს განახორციელონ საჭირო ღონისძიებანი, რათა უზრუნველყონ ეთნიკურების ნორმალიზაცია სომხეთში, მთიან ყარაბაღსა და აზერბაიჯანის სხვა რეგიონებში, შრომის დისციპლინის განმტკიცება, სსრ კავშირის კონსტიტუციისა და საბჭოთა კანონების განუხრელი დაცვა, ამასთან მტკიცედ აღიკვეთოს ეროვნული შეზღუდვების ყოველგვარი საქმიანობა, ანტიდემოკრატიული მიზნით დემოკრატიულ უფლებათა გამოყენების ცდები.

ეროვნებათა საბჭოს, საბჭოთა საზოგადოებების კავშირის, ეროვნებათა საბჭოს, ეროვნებათა საბჭოს, ეროვნებათა საბჭოს

სასურსათო პროგრამა: მეტკიცე მოქმედების დრო

ეროვნული

(დასასრული)

ონებში ოჯახური იჯარის დანერგვა, პროდუქციის დამზადების სისტემის სრულყოფა. ლაპარაკი იყო, კერძოდ, მცენეთის რაიონში მუნიციპალ საბჭოთა მეურნეობასთან შექმნილ კოოპერატივზე, სადაც პირუტყვის პროდუქტიულობა შეუფარდებლად მატია, ვიდრე იქვე გასალაგებელ საზოგადოებრივ მეურნეობაში.

ყოველგვარ ამან ერთხელ კიდევ დაგვიმტკიცა აზრი, რომ ჭეშ ერ შეეძლებთ საგძნობი ძვრების მიღწევას, რა ნაბიჯებიც უნდა გადავდგათ, თუ ჭლეში კვლავნდებულად მოწყვეტილი იქნება მიწას. XIX პარტკონფერენციაზე დასახული სოფლად საწარმოო ურთიერთობის სრულყოფა ფულსმეზობლიანობა ეფექტი ძლევა. ამიადად სანარდო იჯარაზე გადაყვანილია 367 მეურნეობა, ესე იგი ყოველი მეოთხე. რა თქმა უნდა, ჯერჯერობით იდრეა შედეგებზე ლაპარაკი, მაგრამ მთავარია: ადამიანები გამოფხიზლდნენ, იგრძნეს, რომ მათი კეთილდღეობა მთასავე საკუთარ ხელშია. იცვლება დამოკიდებულება საქმისადმი, არის ფაქტები, როცა ზოგიერთი დაბრუნდა ქალაქიდან მშობლიურ სოფელში და იქ საიჯარო საფუძველზე მუშაობს.

მაგრამ სწორი არ იქნებოდა, არ შეგვემჩნია ის დეფორმაციები და გადაბრები, რომლებიც სოფლის მშრომელთა ნაწილის შეგნებაში დატოვა უძრაობის ხანამ. ყველა კოლეგიური ხალისი როდი თანმხვედა გაიპიროვნის დამატებითი მიწის ნაკვეთი. ზოგიერთი ხელმძღვანელი, შიშობს რა არ დაკარგოს თავისი ძალაუფლება და გავლენა, აფერხებს იჯარას და მის სხვა ფორმებს. ამასთან დაკავშირებით თათბირმა დაამსწრეთ მოაგონა, რომ კონკრეტულ რაიონებში, კოლეგიურ ორგანებსა და საბჭოთა მეურნეობებში იჯარის დანერგვისათვის პასუხისმგებლობა დაეკისრათ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტის ბიუროს წევრებს, ცენტრალური კომიტეტის წევრებს, რესპუბლიკის სახაგრარფრონის ხელმძღვანელებს. ამიტომ, როცა ადგილობრივი ხელმძღვანელები ცდილობენ გააჯიანურონ სანარდო იჯარა, ან შემთხვევაში, როცა უარს ეუბნებიან იჯარით მიწის მიცემაზე, ყველას შეუძლია მიმართოს ცენტრალურ კომიტეტს.

მეორე მხრივ, გამოთქვა წინადადება ყურადღებით შეისწავლონ საზოგადოებრივ და პირად მეურნეობებში მიწის გამოყენების ეფექტიანობა, და იქ, სადაც წლების მანძილზე ეხდავთ ხილდამი უყაირათო დამოკიდებულებას, ეძებონ პრინციპული გადაწყვეტანი, ის კი არა და, მილიონად გადასცენ იჯარით ასეთი მიწები მსურველთ. ორატორები ხაზგასმით აღნიშნავდნენ, რომ არ შეიძლება ბუნებით ჩვენთვის ბოძებული ისეთი უძვირფასესი კაპიტალის განიავება, რეგორიც მიწაა, და მოითხოვეს, რომ სახაგრომრეწვის კომუნისტებმა შეიმუშაონ კონკრეტული წინადადებანი ამის თაობაზე.

შეშფოთებით ითქვა აგრეთვე, რომ ჯერჯერობით საკმარისი უკეთგება არ მოაქვს სამრეწველო საწარმოთის დამზმარე სასოფლო მეურნეობებს. ითის მაგალითად, თუ როგორ უნდა გარდაქმნან მეშამობა ამ საწარმოებმა, მოიყვანეს ენგური ქალაქის კომბინატი, რომლის ხელმძღვანელობა არ შეუშინდა იჯარით აეღო ერგეტის ჩამორჩენილი საბჭოთა მეურნეობა. სამი თვეც არ იყო გასული, აქ კი უკვე შეუდგნენ საშეაღო სკოლის, სამაგვრო ბაღის და კულტურის სახლის შენებლობას. მიმდინარე წელს მეურნეობის ზარალი მინიმუმამდე იქნება შემცირებელი, ხოლო გასაღებ იგი რენტაბელური გახდება.

ხუთწლედის დამლევამდე გათვალისწინებულია ფაქტობრივად ერთიორად გაიზარდოს კოლექტიური შემადგენლობისა და მებოსტნეობის ამხანაგობებისათვის გამოყოფილი ფართობები. მაგრამ შეშფოთებას იწვევს ის, რომ მრავალი საწარმო და ორგანიზაცია ჯერჯერად არ ითვისებს მიწის ნაკვეთებს, ვერ ამართვებს სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოების ზრდის მათზე დამყარებულ იმედებს. ორატორებმა ერთსულოვნად გამოთქვეს აზრი, რომ ამხანაგობათა ბაღებისა და ბოსტნების უკეგებს შესაჩნევად გაადიდებს მათთვის საჭირო მეთოდიური და პრაქტიკული დახმარების გაწევა. მთ ქმაყოფილებით აღიქვეს, რომ თბილისს საქალაქო საბჭოს 500 ჰექტარი მიწა გამოეყო ინდივიდუალური სახლიანო მშენებლობისთვის — თითოეული ოჯახისათვის 800 კვადრატული მეტრი იმ პირობით, რომ 600 კვადრატულ მეტრს გამოიყენებენ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების საწარმოებლად.

საზოგადოებრივი, პირადი და საოჯახო მეურნეობის სწორი შეხამება საარძონ ეფექტს მოგვცემს აგროსამრეწველო კომპლექსის ზრდის ყველა მიმართულებით, აღნიშნა თათბირმა. ეს სწორედ ის ახალი ფორმებია, რომლებიც გარკვეულწილად კონკურენციას უწევენ ერთმანეთს, რომლებიც ასე მწვავედ გვაკლდა და რომელთა ბაზაზე შესაძლებელია დაგრეს ხელმძღვანელობის შემდგომი სრულყოფა და გამარტივება, კოლეგიურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ნამდვილი დამოუკიდებლობას, უზრუნველყოფა. ეს ბანაკი ბოლოს ეროვნული ფასეულობა, ეროვნული ფასეულობა, ეროვნული ფასეულობა,

დაუბრუნდა თავის სამშობლოს

ახლახან ქართველი ხალხის კულტურული ცხოვრების ისტორიაში ღირსშესანიშნავი და მრავლისმეტყველი ფაქტი მოხდა: საზღვარგარეთ არსებულმა საარქივო კომისიამ, რომელიც განაგებს 1921 წლის იმდროინდელი მთავრობის, მიერ საქართველოდან გატანილი საარქივო დოკუმენტების ბედ-იღბალს, რესპუბლიკის საზოგადოებრიობის თხოვნით საქართველოს გადმოსცა ამ არქივის მიკროფირების სრული კომპლექტი, რომელიც თბილისში ჩამოიტანა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის ორგანიზაციის თანამშრომელმა ზ. გელაშვილმა 14 იელის. კომპლექტს თან ახლავს საარქივო კომისიის თავმჯდომარის ბატონ ვიქტორ ხომერიკის წერილი. მისი შინაარსი ასეთია:

კანდიდატურა თანამემამულეო!

საარქივო კომისიის გადაწყვეტილების თანახმად, გიგზავნით საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული შუამავლობის პარტიის (1898-1921 წ.), დამოუკიდებელი საქართველოს მთავრობის (1917-1921 წ.) და ეროვნული მყოფი მთავრობის (1921 წლიდან) არქივების მიკროფირებზე გადაღებული ასლების სრულ კრებულს (205 მიკროფირი), უკანასკნელი სამი ფირის გამოკლებით. ვიმედოვნებ, რომ ყველა ეს ეროვნული საბუთი გულდასმით, მეცნიერული კეთილსინდისიერებით და მოუკერძოებლობით იქნება შესწავლილი, რათა ჩვენი წარსულის და აწმყოს ნამდვილმა და მართალმა ისტორიამ ხელი შეუწყოს საქართველოს შემდგომ განვითარებას და აყვავებას. არქივების ორიგინალები, ჩვენი უფროსი თანამის ანდერძის და მარგალოვნის დადებული ხელშეკრულების თანახმად, უნივერსიტეტის წიგნთსაცავში უნდა იყოს დაცული 2004 წლამდე; ყოველ ღონეს ვიხმართ, რომ ორიგინალებიც, როგორც სხვა თავმოყრილი ისტორიული მასალა, დაუბრუნდეს საშობლოს გათავისუფლებულ ვადაზე უფრო ადრე...

ვიქტორ ხომერიკი,

საარქივო კომისიის თავმჯდომარე

პარიზი, 9 იელისი, 1988 წ.

გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, რომ მართლაც დიდი მოვლენა მოხდა ჩვენს ცხოვრებაში. ქართული ეროვნული საუნჯის განუყოფელი ნაწილი, რომელიც ათეული წლების განმავლობაში იმყოფებოდა საზღვარგარეთ, დღეს ფაქტობრივად დაუბრუნდა თავის სამშობლოს. ამიერიდან იგი ხადგება ჩვენი ისტორიის სამსახურში. არქივის მასალები შუქს მოჰფენენ წარსულის მრავალ მხარეს, საშუალებას მისცემენ მკვლევარი ფართოდ გამოიყენონ ჩვენთვის დღემდე ხელმიუწვდომი დოკუმენტები, შეისწავლონ და უფრო ღრმად გააშუქონ ჩვენი ისტორიის მნიშვნელოვანი საკითხები.

ქართული საზოგადოებრიობა ყოველთვის იჩენდა განსაკუთრებულ ინტერესს ამ არქივისადმი, ესწრაფოდა სამშობლოში მის დაბრუნებას. მისი ბედისადმი გულგრილნი არასოდეს ყოფილან საქართველოში თუ ჩვენი ქვეყნის სხვა რესპუბლიკებში მომუშავე მეცნიერები. ამ ინტერესს ეფუძნებოდა ეროვნული ინტერესის ერთ-ერთი ასეთი ფორმა, როგორიცაა ეროვნული ბიბლიოთეკა, ეროვნული ბიბლიოთეკის ფონდში ინტერესი ეროვნული ისტორიისადმი. ეს არც

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მაიაკოვსკის საკავშირო დღეები

20-22 ივლისს ქუთაისსა და მაიაკოვსკში გაიმართება მაიაკოვსკის ტრადიციული დღეები — „რევოლუციური გარდაქმნის თანამედროვე პოეზია". საქართველოს კორესპონდენტმა სთხოვა საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობის მდივანს ლაშა თაბაშაშვილს ეამბნა პოეზიის მომავალი დღესასწაულის შესახებ, რომელიც დაკავშირებულია გამოჩენილი საბჭოთა პოეტისა და რეჟოლუციის ტრიბუნის სახელთან.

— ტრადიციები, როგორც ცნობილია, საუკუნეობით ყალიბდება, — თქვა მან. — მაგრამ არის ისეთი ტრადიციებიც, რომელებსაც არ დასჭირდებიათ ასწლეულები — საბჭოთა პეროდის ახალი კრებულები. საქართველოში გამოსაცემად მზადდება ჩვენი ქვეყნის ხალხთა პოეზიის საუკეთესო ნიმუშების თარგმანთა კრებული, რომელთა ავტორები არიან ახალგაზრდა პოეტები. ლიტერატურთა პირველი კონსულტაცია მრავალეროვნული საბჭოთა ლიტერატურის შემდგომი ურთიერთთამდადგრების საწინდარი გახდა.

ამჟამინდელი დღესასწაულის ფარგლებში გაიმართება ვ. მაიაკოვსკის დაბადების 95 წლისთავისადმი მიძღვნილი ლიტერატურული საღამოები, შეხვედრები, შრომითს კოლეკტივებთან, პოეტის სახელთან დაკავშირებული ადგილების დათვალიერება.

დღეების მთავარი მოვლენა გახდება ქუთაისის ლადო მესხიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრში გაბართული თემატიური საღამო „რევოლუციური გარდაქმნის თანამედროვე პოეზია".

ARAVIN DA ARAFERI AR ARIS DAVIWYEBULI

ეს თარიღი — „22 ივნისი" დღესაც, ორმოცდაშვიდი წლის შემდეგ ზანაფიერ ჩვავს გულს. ორმოცდაერთის მწარე ზაფხული, ხალხის უბედურების დასაწყისი. დაუჯერებელი, აურაცხელი მსხვერპლის ფასად ჩვენ არათუ გავუძელით, არამედ შევმუსრეთ კიდეც ხანულელები მტერი. მილიონობით საბჭოთა ადამიანის ტანჯვა-ვაებით მოპოვებული ისტორიული გამოცდილება უფლებას გვაძლევს მტკიცედ მოვითხოვოთ: „ეს არ უნდა განმეორდეს"!. ჩვენ მოვითხოვთ, რომ ბირთვული ომი საშუალოდ აშოძიერკვის კაცობრობის ცხოვრებიდან, გაკეთდეთ მტკიცე, ურყეველ მშვიდობის ჭა. ეს არის ჩვენი საშვიდობო ინიციატივების მიზანი.

დიახ, ჩვენ სათუთად ვუფრთხილდებით დიდი სამამულო ომის ხსოვნას და უწინარესად იმიტომ, რომ მთელი გულით გვძულს ომი. არ გვინდა დავიგიწყოთ, თუ რა ძვირად მოვიპოვეთ გამარჯვება, არ შეგვიძლია თაყვანი არ ვცეთ სამშობლოს დამცველთა ვაჟკაცობასა და გმირობას, არ ვამაყობდეთ იმით, რომ მტრის განადგურებაში გადამწყვეტი წვლილი შეიტანა ყველა საბჭოთა ადამიანმა, მიუხედავად იმისა, თუ სად ცხოვრობდა — და რომელ ეროვნებას ეკუთვნოდა.

...ახალციხის რაიონის მკვიდრი ბექერ მუსტაფაევს ორმოცდაერთში 46 წელი შეუსრულდა. მაგრამ საცეცხლე წერტილის ამბრაზურას. იგი სანგარში შეიჭრა და ხუთი ჰიტლერელი, მათ შორის ოფიცერი დახოცა. შემდეგ ხელთ იგდო მტრის ტყვიამფრქვევი და გრიგალისებრი ცეცხლი დაუშინა ტრანშეას გასწვრივ. ამ დღეს ბექერმა 40 ჰიტლერელი გაწყვიტა, მაღლობზე წითელი დროშა აფრიალა და დაჭრილმაც კი არ მიატოვა ბრძოლის ველი. ქერჩის სრუტის ფორსირებისა და ყირიმის ნახარზე პლაცდარმის ხელშიჩაგდების დროს გამოჩენილი შეუპოვრობისა და მამაცობისთვის ბექერ მუსტაფაევს საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება მიენიჭა.

ძნელი საომელია, ომამდე შვიდერია თუ არა ბექერ მუსტაფაევს ვაჩაგან ვანციანი, თუმცა ისიც ახალციხის რაიონის მეზობელი სოფლიდან ზაკვიდან იყო. მაგრამ აი, მათი საბრძოლო ბიოგრაფიები ბედმა ერთმანეთს გადააწყო ერთ წიგნში — „საბჭოთა კავშირის გმირები საქართველოდან".

ვიტებსკის 179-ე მსროლელთა დივიზიის 259-ე მსროლელთა პოლკის სერჟანტება თავისი უკვდავი გმირობა 1944 წლის 1 აგვისტოს გამოიჩინა იმ დროს, როცა პირველი ბალტიისპირეთის ფრონტის ჯარება მდინარე მემელზე გადადიოდნენ.

„იმ დღეს, — ნათქვამია წიგნში, — ვ. ვანციანმა თავისი ტყვიამფრქვევით მოწინააღმდეგის ხუთი ეირიში მოიგერია და ასამდე ფაშისტი გაწყვიტა... ბოლო იერიშში გერმანული ბატალიონი მონაწილეობდა. წინ ცხრა მძიმე ტანკი მოუძღოდათ. ვ. ვანციანმა თავის მებრძოლებს მიმართა: „უკან დასახევი გზა არა გვაქვს. აქ უნდა ვიდგეთ სამკვდრო-სასიცოცხლოდ. ტანკები გაგვანადგოთ, ქვეითნი კი ტყვიამფრქვევით მოვეცალოთ".

უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე იბრძოდნენ შეიმრები. და როცა მტრის ტანკის ჭიჟვნი დაამსხვერია ტყვიამფრქვევი, დაჭრილ ვაჩაგანს იმის ძალა მაინც ეყო, რომ ტანკსაწინააღმდეგო ყუმბარით აეფეთქებინა კიდევ ერთი ფაშისტური ჯავშნიანი მანქანა. საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება ვანციანს 1945 წლის 8 აპრილს მიენიჭა სიკვდილის შემდეგ.

ადიგეების რაიონის მკვიდრი ბედრი მურადოვი ქვეითი ჯარის ნოგორიოსლის სუფოროვის ორდენსანი 83-ე ცალკეული მსროლელთა ბრიგადის საზღვარ ქვეითი ჯარის 305-ე ცალკეულ ბატალიონში მსახურობდა. მავზუმლატაანი მატროსები ჰიტლერელებს თავზარს სცემდნენ, მათ „შავ სიკვდილს" უწოდებდნენ.

არაერთხელ ყოფილა, რომ ისინი გრიგალისებრი ცეცხლით დასცხრომიან მოწინააღმდეგეს, გაბედული ნახტომით დაუკავიათ ხაირი და იქიდან გაუქვეციათ მტრის ჯარბი ძალები. ასეთი იყო ბედრის საბრძოლო გზა. ასეთი იყო მისი უკანასკნელი დასასტრი დუნაის მარჯვენა ნაპირზე იუგოსლავიის სოფელ ოპატოვეცთან. სამი დღის მანძილზე ბედრი ტყვიამფრქვევის ცეცხლით იგერიებდა ჰიტლერელთა კონტრიერიშებს, ებრძოდა ფაშისტურ ტანკებსა და თვითმავალ საარტილერიო დანადგარებს, რომელსაც ყუმბარებით აფეთქებდა.

1944 წლის 5 დეკემბრის დილას ოპატოვეცის ქუჩებში ხელჩართული ბრძოლები გაჩაღდა. ბედრიმა ტყვიამფრქვევით მტრის ოცამდე ჯარისკაცი და ოფიცერი შემუსრა და პირველი შეიჭრა სოფლის ცენტრში. აქ ხელთ ადელი შეება ფაშისტ მეტყვიამფრქვევეს, და მიუხედავად იმისა, რომ დაჭრილი იყო, მაინც მოერია. გმირი ვერ გადაარჩინეს — მეტისმეტად ბევრი სისხლი დაეკარგა. მაგრამ მძაკეი საზღვაო ქვეითი ჯარისკაცი დღესაც ახსოვთ. მისი სახელი ეწოდა ქუჩებს სამტრედიის რაიონის ერთ-ერთ სოფელში და სამარადსაკენ ოლქის გულუნჩერის რაიონის ქალაქ კრასნოგვარდეისკში.

დიახ, გუშინდელმა შვიდობიანმა მეხოვრებლებმა ბექერ მუსტაფაევმა, ვაჩაგან ვანციანმა და ბედრი მურადოვმა, როცა ომი ატყდა და სამშობლოს დამცველთა რიგებში ჩადგნენ, საბჭოეთის ღირსეულ შვილებად გამოიჩინეს თავი. ისინი ისეთივე გმირები იყვნენ, როგორც მათი თანამემამულენი — კაკრის სამხედროები: პოლიტბელის თანამემწე ილია ხმელაძე და პოლკოვნიკი ლეონ დარბინიანი.

ახალციხელმა ილია ხმელაძემ, რომელმაც სამხედრო სამსახური ჯერ კიდევ 1936 წელს დაიწყო ოხანალისად, დიდი ვაჟკაცობა და გმირობა გამოიჩინა 1940 წლის თებერვალში თეთრფინელებთან საომარი კონფლიქტის დროს. ოთულ საბრძოლო ვითარებაში, როცა მისი ასეული მეთაური მძიმედ დაიჭრა, თვითონ იკისრა მეთაურობა, იერიშზე გაუძღვა მებრძოლებს და გაიმარჯვა კიდეც. ასეევ გაუძღვა მოქმედებდა სხვა ვითარებაშიც, რამდენჯერმე შეიპარა მოწინააღმდეგის ზურგში და სარდლობას დიდნაწილი ეფინა ცნობები მოუპოვა. მესხეთ-ჯავახეთის თანამემამულეთაგან მან პირველმა, ჯერ კიდევ 1940 წლის მარტში დაიმსახურა საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება. საბედნიეროდ, დიდ სამამულო ომში გამარჯვების ვეღარ მოესწრო, მტერთან ბრძოლაში დაიღუპა.

დიდი საბრძოლო გზა განვლო საბჭოთა კავშირის გმირმა, პოლკოვნიკმა ლეონ დარბინიანმა, რომელიც 69-ე მექანიზებულ ბრიგადას მეთაურობდა. ისიც ალეარია, ახალქალაქის რაიონის სოფელ ალასტანში დაიბადა და ასევე სახელი მოუხვეჭა თანამემამულეებს ვაჟკაცობითა და მამაცობით.

ბატარა მესხეთ-ჯავახეთმა სამშობლოს ხუთი საბჭოთა კავშირის გმირი მისცა. ამ საგულისხმო ფაქტში, როგორც ყველა წვეთში, ისახა საბჭოთა ხალხის დიდი მორალური პოტენციალი, მისი პატრიოტიზმი, კეთილშენტ ურ ი მრწამსი და ლენინის ანდერძის ერთგულება.

სერგო ნიკოლაიშვილი.

1988 წლის 20 ივლისს 18 საათზე საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სხდომათა დარბაზში გაიმართება კავკასიონის საფოსტებლიო რკინიგზის დაპროექტებისა და შენებლობის საზოგადოებრიობის საკონსულტაციო საბჭოს გაფართოებული სხდომა, რომელიც განიხილავს საბჭოს სექციების დასკვნებს. დასწრება მოსაწვევი ბარათებით.

სხდომის ანგარიში გამოქვეყნდება პრესაში და გადაიცემა საქართველოს ტელევიზიით.

კავკასიონის საფოსტებლიო რკინიგზის დაპროექტებისა და შენებლობის საზოგადოებრიობის საკონსულტაციო საბჭო.

ისინი ხუთნი იყვნენ

პოლიმერების ახალი „პროფესიები"

თბილისის „ელექტროზოლიტის" ქარხანაში დაამზადეს ახალი კომპოზიციური პოლიმერული მასალის პირველი პარტია, რომელსაც შეუძლია დიდხანს გაუძლოს მაღალი ტემპერატურების ზემოქმედებას და დარჩეს საუცხოო დიელექტრიკად. მისი ნაწილი მაშინვე, მზა პროდუქციის საწყობის გვერდის ავლით, გაეგზავნათ ქართველ ელექტრიკოსებს. მინატეკსტოლიტი, რომელზეც ცელსიუსით 300 და მეტ გრადუსამდე გახურება არ მოქმედებს, დაეხმარება მათ ერთბაშად რამდენიმე პრობლემის გადაჭრაში, უწინარესად კომპოზიციური მასალის, როგორც იზოლატორის და, შესაძლოა, დენის გამტარების გამოყენება გაზზიდ ლოკომოტივის ელექტრომოწყობილობის მუშაობის სიმძიმეობას.

ГУШИН — ДЛЯ — ХВАЛ

ФАКТ ■ МОВЛЕНА ■ КОМЕНТАРИ

„ДАИНИТ" ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲓᲐᲘᲜᲢᲠᲔᲡᲓᲔᲜᲔ

● **ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ** შეერთებულ შტატებში საგასტროლოდ მიწვეულია თბილისის ზაჭარია ფალიაშვილის სახელობის აკადემიური თეატრის სოლისტი, რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტი თემურ გუგუშვილი. იგი მონაწილეობს მენის შტატის ქალაქ სარის საოპერო თეატრის დადგმაში მ. მუსორგსკის ოპერა „ბორის გოდუნოვი". გასტროლი იწყება 24 ივლისს და გასტანს აგვისტოს ბოლომდე. აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ მომდერალი ამ ხნის მანძილზე დასმარებას გაუწევს ამერიკელ მუსიკოსებს ზაჭარია ფალიაშვილის ოპერა „დაინის" შესწავლაში, რომლის დადგმაც გათვალისწინებულია მენის საოპერო თეატრის სცენაზე.

ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲝᲚᲝᲒᲘᲣᲠᲘ ᲙᲝᲚᲝᲥᲕᲘᲣᲛᲘ ᲞᲐᲠᲘᲖᲨᲘ

● **ᲐᲮᲚᲐᲮᲜᲔ** პარიზში გაიმართა IV კავკასიოლოგიური კოლოკვიუმი, რომელიც მიეძღვნა გამოჩენილი კავკასიოლოგის ერორ დიუმეზილის დაბადების 90 წლისთავს. ლონსისტების ორგანიზატორები იყვნენ დიუმეზილის მოწაფეები პროფესორები კატრინ პარი და გიორგი შარაშიძე (სორბონეთის სამეცნიერო გამოკვლევათა ეროვნული ცენტრი). კოლოკვიუმზე თავი მოიყარეს ევროპისა და ამერიკის შეერთებული შტატების კავკასიოლოგებმა. მოსკოვის, დაღესტნისა და ადიღეს სპეციალისტებთან ერთად, საქართველოდან მიწვეული იყვნენ ა. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის განყოფილების გამგე გურამ თოფურია, ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერი თანამშრომელი ალექსანდრე მაჰომეტოვი და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი ნინო ჯანიშვილი. მეცნიერებმა განიხილეს კავკასიური მითოლოგიის, ეთნოლოგიისა და ფოლკლორის, აგრეთვე კავკასიური ენათმეცნიერების აქტუალური საკითხები.

იქვე გაიმართა სხდომა 1986 წელს დაარსებული ევროპის კავკასიოლოგიის საზოგადოებისა, რომლის პრეზიდენტად აირჩიეს ინგლისელი მეცნიერი ჯორჯ ჰიუტი, ხოლო ვიცე-პრეზიდენტად — გურამ თოფურია.

შემდეგი კოლოკვიუმი ლონდონში გაიმართება.

ᲡᲢᲐᲟᲘᲠᲔᲑᲐᲡ ᲒᲐᲘᲪᲚᲘᲡ „ᲚᲐ ᲡᲙᲐᲚᲐᲨᲘ"

● **ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲨᲘ** დამთავრდა მილანში „ლა სკალას" თეატრში სტაჟირებაზე გაგზავნის პრეტენდენტ-ვოკალისტთა საკავშირო მოსმენა. ეს უფლება მოიპოვა საქართველოს სახალხო არტისტის, პროფესორ ნოდარ ანდღულაძის აღზრდილმა, თბილისის ზაჭარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის აკადემიური თეატრის სოლისტმა გიორგი ასათიანმა (ბანი). რვა თვის განმავლობაში ახალგაზრდა მომღერალი დასვეწს სამემსრულებლო ოსტატობას ვოკალური ხელოვნების საქვეყნოდ აღიარებულ ცენტრში.

ᲡᲢᲣᲓᲔᲜᲢᲣᲠᲘ ᲗᲐᲛᲘᲗᲐᲓᲘ

● **ᲗᲔᲚᲐᲕᲘ,** შრომითი სემესტრის დღეებში სად არ შეხვდებით თელავის პედაგოგიური ინსტიტუტის სტუდენტებს — ორმოცაციანი რაზმი საგარეჯოს რაიონში, სოფელ უდაბნოს მშენებლობაზეა დასაქმებული. ამდენივე სტუდენტი წითელწყაროს რაიონში ტარიბანას ღვინის ქარხანას აშენებს, ორმოცდაათი სტუდენტი გოგონა კი სასოფლო-სამეურნეო სამშენობებში ეხმარება რაიონის მეველ-ნახვებს.

ახალგაზრდების ყურადღება არც ისტორიულ ძეგლებს აკლია — ათაციანი რაზმი ბაზნიკეა „დეკანოზურის" მოწესრიგება-აღდგენაზე მუშაობს.

ᲛᲔᲢ ᲛᲝᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲐᲡ ᲒᲕᲘᲠᲕᲔᲜ

● **ᲐᲗᲝᲜᲒᲘᲗ** სახეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურებას, გაერთიანება „პირიმზე" რომ უწევს თბილისელებს, კიდევ რამდენიმე ახალი მომსახურება დაემატა. ახლა აქ შეგიძლიათ შეაკეთოთ პორტატიული გამოთვლითი მანქანები, ელექტროსამართებელი, მოაწესრიგოთ და გაგაკეთოთ საპარიკმახერო ინსტრუმენტები და მანიკიურის ხელსაწყოები. კასეტური კინოს მოყვარულთ „პირიმზე" იწვევს ვიდეოსალონში, სადაც ყოველდღიურად სამ სეანსს უჩვენებენ.

ᲒᲐᲕᲔᲜᲐᲛᲐᲠᲯᲔᲑᲐ ᲡᲐᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ

● **ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ** საშენ მასალათა კომბინატის ყოველ მშრომელს შეუძლია დაისვენოს და ჯანმრთელობა გაიკაჟოს ბარეთ გამოუსვლელად. ამისათვის აქ შექმნილია სამკურნალო-პროფილაქტიკური ცენტრი, რომელიც საწარმოს სახსრებით აშენდა. მისი ინიციატორები კომბინატის პროფკავშირული აქტივისტები არიან. მეურნეობრიობის ახალმა პირობებმა, რომლებშიც კოლექტივი მუშაობს, საშუალება მისცა მას მიიღოს დამატებითი მოგება, რამაც, თავის მხრივ, გაზარდა სოციალური საჭიროებისათვის ანარიცხები.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲐᲕᲢᲝᲛᲒᲖᲐᲕᲝ

● **ᲮᲣᲚᲘ.** მაღალმთიან ღორჯომის სასოფლო საბჭოში რამდენიმე სოფელი შედის. სოფლები რაიონული ცენტრიდან დაშორებულია. ღორჯომელებს ბუნება არ ანებივრებთ: პაუა მკაფია, ზამთარი ხანგრძლივი. აქამდე სასოფლო საბჭოს საავადმყოფო მოთავსებული იყო ფიცრულ, პრიმიტიულ შენობაში. და აი, ახლახან საეჭსპლოატაციოდ გადაეცა 35-საწოლიანი კაპიტალური საავადმყოფო. იგი აღიჭურვა თანამედროვე კაბინეტ-ლაბორატორიებით.

ᲜᲘᲜᲐᲠᲘ ᲒᲐᲓᲐᲕᲐᲠᲩᲘᲜᲔᲑᲘᲡ

● **ᲐᲛᲑᲐᲠᲝᲚᲐᲕᲠᲘ,** რაიონის ველ-მინდვრებში სულ უფრო მრავლდება ბუნების მშვენება — შველი. ამ დღეებში პატარა ონის საშუალო სკოლის მოსწავლეები, დაძმა ჭაბუკი და ირმა გაგოშიძეები თამაშისას თავს წაადგნენ ახლადშობილ შვლის წოკრს, რომელიც ფეხზე წამოდგომას ცდილობდა. ბავშვებმა უმწეო ცხოველი მინ მიიყვანეს. შველი ადამიანებთან კარგად იჩრდება და ეითარდება. მალე იგი თავის სამფლობელოშიც, ბაბანუნდა.

ᲞᲝᲚᲝᲜᲔᲠᲘ ᲡᲘᲛᲦᲔᲠᲘᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ

● **ᲙᲕᲔᲚᲘ** ბელორუსული ქალაქი ვიტებსკი ამ დღეებში მუსიკით იცხოვრებს: 20-24 ივლისს აქ გაიმართება პოლონური სიმღერის საკავშირო ფესტივალი. ეს ფესტივალი ეწყობა საბჭოთა სიმღერის დღესასწაულის საპასუხოდ, რომელიც უკვე არაერთი ათწლეულია იმართება ვიტებსკის დამშობილებულ ქალაქ ზელსნა-გურაში.

ჩვენი რესპუბლიკიდან ვიტებსკის დათვალიერებაში მონაწილეობას მიიღებს ვოკალური კვინტეტი ქალაქ მცხეთის ინსტრუმენტული ანსამბლის „კარიბჭის" თანხლებით და ქალაქ სოხუმის ვაჭრობისა და სამომხმარებლო კოოპერაციის მუშაკთა კულტურის სახლთან არსებული ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლი „ფუსნი". საქართველოს თვითმოქმედი შემსრულებლები თავიანთი ხელოვნებას უჩვენებენ ხუთი ათასი მაყურებლისათვის გათვალისწინებულ სახაფსოო ამფითეატრში. დებულებისამებრ ფინალის ყველა მონაწილემ უნდა შეასრულოს ორი პოლონური სიმღერა რუსულ, პოლონურ ან სსრ კავშირის ხალხთა სხვა ენაზე.

რუბრიკისათვის გამოყენებულია საკადენსის, საქმენფორმანსა და „ოფოფსნესტის" კორესპონდენტთა მასალები.

ᲤᲔᲡᲢᲘᲕᲐᲚᲘ

ᲠᲣᲡᲐᲗᲘᲡᲯᲘᲡ მუსიკალური ცხოვრების თავისებური ცენტრი გახდა ამ დღეებში შავი ზღვის წარმტაცი კურორტი ბიჭვინთა, სადაც წარმატებით მიმდინარეობს კამერული მუსიკის ფესტივალი. მსმენელებს ვერ იტევს ბიჭვინთის უძველესი ტაძრის კედლები, სადაც იმართება ხოლმე ფესტივალით გათვალისწინებული კონცერტები. ამ დღეებში აქ უკვე აყოლიერდა მოცარტის, ჰაიდნის, ბეთჰოვენის, დ. პროკოფიევის, დ. შოსტაკოვიჩის შედევრები.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡᲯᲘᲡ: ფესტივალის მონაწილენი — ცნობილი მუსიკოსები ოთარ ჩუბინიშვილი, ლეანა ხიკაძე და სტეფან შეიბ (შვეიცარია); პოპულარული კურორტი ბიჭვინთა, სადაც ხალხმრავლობით ეღირს ფესტივალის მელოდიები.

ᲡᲐᲥᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ ფოტო.

ᲬᲕᲔᲚᲘ, ᲠᲘᲒᲘ ᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜ

„ᲢᲣᲜᲘᲡᲐᲡ" ᲛᲠᲣᲦᲘ

ᲒᲖᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲡᲠᲣᲚᲘ

ᲖᲘᲡᲢᲐᲕᲝᲜᲘᲡ შინაგან საქმეთა რაიონული განყოფილების მუშაკებმა უკანასკნელ ორ წელიწადში მრავალი საეკულანტი ამხილეს, მაგრამ როგორც ჩანს, ზოგიერთმა ბკუა მაინც ვერ ისწავლა. ერთ-ერთი მათგანია „ტუნდრას" სახელით ცნობილი ოლეგ მიხეილის ასული ინანაძე, რომლის „უნივერმაღმა" ფარფოდ გაითქვა სახელი. მიუხედავად არაერთი გაფრთხილებისა, ფულზე დახარბებული მუქთახორა უტებად განაგრძობდა სარფიან „მოდვაწეობას".

„ტუნდრამ" 486-მანეთიანი სარეწველო საქონელი 1460 მანეთად მიჰყიდა ფეოდან მუშაკარს. სწორედ ამ ფაქტზე წაასწრეს მას ზესტაფონის შინაგან საქმეთა განყოფილების მუშაკებმა. ი. ინანაძის არალეგალურ „უნივერმაღში" მილიციის თანამშრომლებს თვალწინ „ბერიოზკას" ფოლადალი გადაეშალათ, რომლის თარიღებიდან მაცდუნებლად გამოაყურებოდა ათი ათასი მანეთის ღირებულების წარმოების დეფიციტური საქონელი. აქვე იქნა ამოღებული 8500 მანეთის ოქრო და ძვირფასეულობა, 2858 მანეთი და სხვა. „ტუნდრას" უპოვეს რვეული, რომელშიც მუდმივი კლიენტების გვარები, მისამართები და ფულეფონის ნომრებია ჩამოწერილი.

ახლა ზესტაფონის შინაგან საქმეთა განყოფილებაში „ტუნდრას" საქმესთან ერთად არქივეულ მისი კლიენტების ვინაობას. განა მატიოსანი შრომით მოპოვებულ ათას მანეთს გაიმეტებს კაცი ქალის ერთ წინდაზე?

საეკულანტე მეტ მორალურ დანაშაულს ისინი სჩადიან, რომლებსაც არაფრად მიიჩნევთ ამიად ნაშავენი, ქარის მოტანილს ქარს ატანენ.

დროზე ჩამოვაშოროთ გამდიდრების მანიით შეპყრობილი საეკულანტები ჩვენს ცხოვრებას, სანამ ვგიან არ არის თვითონვე ვუმკურნალოთ ან სენს, ასეთია ზესტაფონის საზოგადოებრიობის გადაწყვეტილება.

Თ. ᲨᲐᲠᲘᲫᲐᲫᲔ,
„კომუნისტის" სპ. კორ.

რედაქტორის მოადგილე
დ. ᲘᲝᲡᲔᲚᲘᲐᲜᲘ

ᲞᲝᲚᲘᲛᲔᲠᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ „ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲔᲑᲘ"

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ „ელექტროზოლიტის" ქარხანაში დაამზადეს ახალი კომპოზიციური პოლიმერული მასალის პირველი პარტია, რომელსაც შეუძლია დიდხანს გაუძლოს მაღალი ტემპერატურების ზემოქმედებას და დარჩეს საუცხოო დიელექტრიკად. მისი ნაწილი მაშინვე, მზა პროდუქციის საწყობის გვერდის ავლით, გაეგზავნათ ქართველ ელექტრიკოსებს. მინატეკსტოლიტი, რომელზეც ცელსიუსით 300 და მეტ გრადუსამდე გახურება არ მოქმედებს, დაეხმარება მათ ერთბაშად რამდენიმე პრობლემის გადაჭრაში, უწინარესად კომპოზიციური მასალის, როგორც იზოლატორის და, შესაძლოა, დენის გამტარების გამოყენება გაზზიდ ლოკომოტივის ელექტრომოწყობილობის მუშაობის სიმძიმეობას.

ᲬᲚᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲐᲛᲐᲒᲘ

ᲪᲜᲝᲑᲘᲚᲘ ქართველი მომღერალს, რესპუბლიკის სახალხო არტისტს თენგიზ ზაალიშვილს 60 წელი შეუსრულდა. მან 30 წელი გაატარა საოპერო სცენაზე, სწორედ ეს იყო საწინდარი იმ ინტერესისა, მრავალრიცხოვანი მაყურებელი რომ მიიზიდა თბილისის საოპერო თეატრში მისმა შემოქმედებამ საღამოს.

საღამოს რესპუბლიკის სახალხო არტისტი ელდარ გეწაძე უძღვებოდა. ვინ არ მოსულა ამ ზაალიშვილის ულამაზესი ტემბრის ხმით, — ამბობს იგი, — მხოლოდ მისთვის დამახასიათებელი ქარცოული ჩუქურთმისაგით შემკობილი სიმღერით. რასაც არ უნდა მღერიოდეს იგი, ყოველ ფრაზაში ქართველი კაცის სულხა და გულს აქსოვს.

...ეს ისეც იყო! პატარა კახეთელი ბიჭი ურმელს რომ შემოსძახებდა, ყველას გული სიამით ევსებოდა... ომი იყო... ბიჭი გმირობაზე ფიქრობდა, ფრონტზე გაპარა... მოაბრუნეს.. სკოლაში მოსწავლეთა გუნდს ჰაუდგა სათავეში. რესპუბლიკურ ოლიმპიადაზე თბილისის საოპერო სცენაზე კომისიის შეუმჩნეველი არ დარჩა კახელად მოსწავლეთა გუნდის სოლისტი მეუნიდეკლასელი ბიჭი ზაალიშვილის ულამაზესი ტემბრის ხმით, — ამბობს იგი, — მხოლოდ

ᲡᲞᲝᲠᲢᲘᲡ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

ᲕᲘᲓᲔᲝᲒᲐ

ᲭᲐᲒᲨᲘ ᲨᲐᲚᲐᲒᲐᲜᲗᲐ ᲛᲔᲓᲚᲔᲑᲘ

ᲐᲜᲐᲡᲢᲐᲡᲘᲘᲡ ქალაქ ვოლფერტში დამთავრდა მსოფლიო პირველობა ჭაბუტთა შორის თავისუფალ და კლასიკურ ჭიდაობაში. შეჯიბრებაში 40 ქვეყნის 400-მდე სპორტსმენი გამოდიოდა. თავისუფალი სტილის მოჭიდავეთა ტურნირში საბჭოთა ფალავანებმა 5 ოქროს, 3 ვერცხლისა და 2 ბრინჯაოს მედალი მოიპოვეს. ჩემპიონები გახდნენ ტაშკენტელი რამილ ატულინი (54 კგ), მოსკოველი ვადიმ ბოგუევი (58 კგ), ლვოველი სერგე გურენიუკი (81 კგ), კიეველი ოლეგ ლადიკი (88 კგ) და კალინინგრადელი ანდრია შუმილინი (115 კგ). **ვერცხლის მედალს დაეუფლა გორელი გიორგი ხინჩიკაშვილი (68 კგ),** რომელმაც ფინალური შეხვედრა დამმა სონგ უ კიმთან (კორ).

უფრო დიდ წარმატებას მიაღწიეს ჩვენმა „ლალიკოსებმა": 7 ოქროს, 1 ვერცხლის და 1 ბრინჯაოს მედალი. თავიანთ წონებში გამმარჯვეს ბაქოელმა სამეფო დანიელიანმა (46 კგ), ერევანელმა ვარდან აგაჯანიანმა (50 კგ), ბაქოელმა კამო ამბარცუმოვმა (54 კგ), მოსკოველმა ოსკადი კალინინმ (68 კგ), მინსკელმა ანდრია იერემეევმ (81 კგ), მოსკოველმა ვიაჩესლავ ვოსჩეზენკომ (88 კგ) და კიშინიოველმა სერგი ფურეკიმ (115 კგ).

ᲡᲐᲢᲣᲠᲜᲘᲠᲝ ᲝᲠᲑᲘᲢᲐ

ᲑᲐᲥᲠᲐᲫᲐᲜᲘ. შვეიცარიის ქალაქ ბილნში დაიწყო დიდოსტატთა ტურნირი — ტრადიციული საჭადრაკო ფესტივალის მთავარი შეჯიბრება, რომელშიც მამაკაცებთან ერთად ასპარეზობს მსოფლიო ჩემპიონი მაია ჩიბურდანიძე. პირველ ტურში მაია დაუზავდა ბორის გულკოს (აშშ).

რატერდამში (ჰოლანდია) დამთავრებულ ევროპის უძლეურესი საალუმო გუნდების პირველობაში ბაქოელმა ჯარეულ ბოსკოვის ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა ოთხლისელმა ვასილ დავიდენკომ. მან 126-კილომეტრიანი დისტანცია 2 საათსა და 50 წამში დაფარა. ამ შეჯიბრებას დანიის ქალაქი ოდენსი მასპინძლობდა.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ

პირველი პროგრამა. 7.30 — „120 წუთი". 9.35 — მოკმედი პირნი. 10.20 — მხატვრული ფილმი „მკვდარი სულები". III სერია. 11.40; 16.30 და 17.55 — ახალი ამბები. 16.40 — ფილმი — ბავშვებს. „წითელი ქვის" საგუშაგოსთან". 18.00 — კორეის სახალხო არმიის სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლის კონცერტი. 18.30 — სკოლა: ცვლილებათა ხანა. 19.00 — მულტფილმი. 19.15 — როგორ აკეთებენ სახლი. მეორე გადაცემა. 19.45 — დღეს მსოფლიოში. 20.05 — პოეზიის წუთები. 20.10 — კონცერტი. 20.40 — „მკვდარი სულები". III სერია. 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგრამა. 22.50 — თეატრალური პანორამა.

მეორე პროგრამა. 17.40 — მულტფილმები. 18.10 — ფილმი-კონცერტი „მღერის „ბასმარო". 18.45 — სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „საყვარელი დედები" (პირველი ჩვენება). 19.15 — სამეფენეორო-პოდღეები ინდოეთში" 19.15 — ბ. ი. ჩაიკოვსკის სახელობის საერთაშორისო კონკურსის ლაურეატები — სსრ კავშირის სახალხო არტისტი ზ. სოტკილავა. 20.15 — მოამბე. 20.50 — „ბუნების კარი". 21.35 — გარდაქმნის წასვლაგები. 22.00 — „ვრემია". 22.40 — გარდაქმნის პროგრამა. 22.50 — თეატრალური პანორამა.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღევს". 13.50 — „თოლეტიზმი". 15.50 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.00 — მოსწავლეთა ზაფხულის არდადეგების გამო. საამბავნელო სატელევიზიო კონფერენსი. მხატვრული ფილმი „ფეპრაკაკა". 17.20 — ქართული სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმი „კარნავალი ვენეციაში". 17.45 — დოკუმენტური ფილმი „დამავალებულთა ეკავეცია" (პირველი ჩვენება). 18.05 — მოსწავლეთათვის „ფანტაზია და მარჯვე ხელები". 18.30 — „საქართველოს პროფგანათლებლის

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ

პირველი პროგრამა. 7.30 — „ᲠᲣᲡᲣᲗᲘᲡᲯᲘᲡ" ᲛᲣᲡᲘᲙᲐᲡᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲘᲗ. ᲛᲝᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ. 8.00 — „ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ